

Paradies

Bassa Dschanikaschwili

Absurdistan

(Romanauszug)

ბასა ჯანიკაშვილი

აბსურდისტანი

(რომანი, ფრაგმენტები)

ჩემი მუსიკალური ნათლობა ბიძაჩემის მიერ ნაყიდ მაგნიტოფონთან შედგა. უსუსური, შავი, უშნო, უხეში და ტლანქი რუსული მაგნიტოფონი ამაყად ასრულებდა მუსიკალური ცენტრის ფუნქციას. პირველი, რაც იმ მაგნიტოფონმა დაუკრა, Eric Clapton-ის 1981 წლის ცოცხალი ალბომი *Just One Night* იყო.

საქართველოში 1982 წელი იდგა. ალბომი თბილისში საოცარი პოპულარობით სარგებლობდა და მისი არქონა ცუდ ტონად ითვლებოდა. ბიძაჩემის მეგობარმა მამუკა ქინქლაძემ ხატივით შემოასვენა TDK-ს ოთხმოცდაათნუთიან კასეტაზე ჩანერილი კონცერტი, მეორე ძმაკაცმა – ზაზა რევიშვილმა შინიდან საკუთარი მაგნიტოფონი წამოიღო და საძმაკაცო ამაყად შეუდგა კასეტის გადანერას. მე მაშინ 8 წლის ვიყავი და დღემდე მახსოვს იმ შიშის სახელი. მეშინოდა, რომ ჩემდაუნებურად აღმოვაჩინე სრულიად ახალი, აქამდე შეუცნობელი სამყარო – როკ-ენ-როლი და ბლუზი.

მაგრამ, როგორც მოსალოდნელი იყო, რუსული წარმოების აპარატურამ თავის თავი ამოწურა. იაპონური მაგნიტოფონის შექმნა ოჯახურ საბჭოზე გადანყდა. მას ესწრებოდა დედაჩემი, ბებიაჩემი, ბიძაჩემი და მეზობელი ნათელა ნიკოლაიშვილი. დღის წესრიგში ერთი საკითხი იდგა. ჩემთვის იაპონური მაგნიტოფონის ყიდვა. სიტყვა ბიძაჩემმა ზურაბ სტურუამ აიღო. მან მოკლედ დაახასიათა ჩემი მუსიკალური მანიაკალიზმი და ბრალი დამდო მის მიერ ერთი წლის წინ საზეიმო ვითარებაში ნაყიდი რუსული წარმოების მაგნიტოფონის ზედმეტ ექსპლუატაციაში. აქვე აღნიშნა რა, აპარატურასთან ჩემი ზედმინწევნით კარგი მოპყრობა, დაასკვნა, რომ ახალი მაგნიტოფონი საჭირო და მიზანშეწონილი იქნებოდა. ბებიაჩემი ბიძაჩემს დაეთანხმა. დედაჩემმა ვრცლად ისაუბრა იმ საშიშროებაზე, თუ რა მოსდევს მუსიკის მაღალ ხმაზე მოსმენას, რის შედეგადაც დაისახა ოჯახის ბიუჯეტის სექვესტრი. ეკონომიკური გათვლებით, მაგნიტოფონის ყიდვა შესაძლებელი და დასაშვები იქნებოდა არა უგვიანეს მომავალი დაბადების დღისათვის.

Dem Kassettenrecorder, den mein Onkel gekauft hatte, verdanke ich meine musikalische Taufe. Das unansehnliche, grobe und plumpe schwarze Gerät russischer Produktion erfüllte für uns stolz die Funktion einer Musikanlage. Das erste, was wir dieses Gerät abspielen ließen, war das 1982 erschienene Konzertalbum „Just one Night“ von Eric Clapton.

Auch in Georgien schrieb man das Jahr 1982. Claptons Album genoss in Tbilissi große Popularität, und wer es nicht besaß, war unten durch. Mamuka, ein Freund meines Onkels, führte es, auf eine neunzigminütige TDK-Kassette kopiert, wie eine Ikone in die Familie ein. Sasa, ein anderer Freund von ihm, brachte von zu Hause sein eigenes Gerät mit, und der gesamte Freundeskreis machte sich voller Vorfriede daran, die Kassette zu überspielen. Ich war damals acht Jahre alt und kann mich bis heute noch gut an meine Erregung erinnern. Ich war zutiefst irritiert, da ich ungewollt und unerwartet eine neue Welt für mich entdeckte hatte – die Welt des Blues und des Rock 'n Roll.

Wie abzusehen war, gab die aus russischer Produktion stammende Kiste schon bald den Geist auf. Damit stand auf der familiären Agenda nur noch eine Frage zur Diskussion – die Anschaffung eines japanischen Geräts. Es kam zu einer turbulenten Entscheidungsrunde, bei der meine Mutter, mein Vater, meine Oma, mein Onkel sowie diverse Nachbarn zugegen waren. Auf der Tagesordnung stand nur ein Punkt – der Kauf eines neuen, persönlichen Kassettenrecorders für mich. Das Wort ergriff mein Onkel Surab. Er charakterisierte meine Musikbegeisterung kurz und bündig als manisch und hielt fest, dass ich es schließlich gewesen sei, für den ein Jahr vorher auf feierlichen Beschluss des Familienrats bereits das russische Gerät angeschafft worden sei und der es dann bis zur Schmerzgrenze ausgebeutet habe. Er gab gleichwohl zu, dass ich mich vorzüglich mit der Technik auskannte, und folgerte, dass ein neuer Recorder für mich ebenso notwendig wie empfehlenswert sei. Meine Oma stimmte ihm zu. Meine Mutter hielt noch eine lange Rede über die Gefahren, die durch lautes Musikhören entstehen können. Schließlich wurde beschlossen, einen Zwangsvollstrecker in der Familie zu benennen, denn der Kaufpreis des neuen Gerätes musste spätestens bis zu meinem nächsten Geburtstag erwirtschaftet werden.

ამავე პერიოდში თბილისში არსებობდა მაღაზია, სადაც იაპონური მაგნიტოფონები იყიდებოდა. მაღაზიას უცნაური, არაფრის-მთქმელი, ცოტა კრიმინალური სახელიც ერქვა და გარედან დიდი რკინის გისოსებით იყო გარშემორტყმული. ვერაფრით იფიქრებდი, რომ ამ გისოსებს მიღმა, საბჭოთა ადამიანების ოცნებები ელაგა. მაღაზიაში მოგზაურობას დიდი გამბედაობა და შესაძლებლობაც ჭირდებოდა. შესასვლელთან რამდენიმე მსუქანი, დაძაბული ქალი და გამხდარი, უღვაშებიანი მამაკაცი იდგა. ისინი ფულს ყიდდნენ და ჩემი შეშფოთება სწორედ აქ დაიწყო.

9 წლის ბავშვისათვის ფულის ყიდვა ისეთივე წარმოუდგენელი იყო, როგორც სკოლაში საშინაო დავალების შესრულების გარეშე მისვლა. თავად “ფულის ყიდვა” არ ჰგავდა ჩვეულებრივ აღებ-მიცემობის სტანდარტულ პროცედურას.

დედაჩემი ჩუმად ელაპარაკებოდა მსუქან ქალს, შემდეგ ხელჩანთიდან მანეთები ამოიღო და ფარულად გაუნოდა, თითქოს ხელები მას არ ემორჩილებოდნენ, ისე. თან შეშინებული აქეთ-იქით იყურებოდა და მივხვდი, რომ ყიდვა შეიძლება იყოს საშიში და დაძაბული პროცესიც. მანამდე, ყიდვა ყოველთვის გართობასთან ასოცირდებოდა: ვარჩევდით დიდხანს და ხმამაღლა, გახარებული, რომ მალე ახალი სათამაშო მექნებოდა და ეს იმდენად სასიამოვნო იყო, რომ დღემდე ჩემი შვილის შემყურეს, ვატყობ, მე უფრო მიხარია მისთვის სათამაშოს ყიდვა.

მითიური ფულით მაღაზიისაკენ გავემართეთ და მიუხედავად იმისა, რომ ახალი ფული უკვე დედაჩემის ხელში იყო დამალული, მაინც დაძაბული ვიყავი. მაღაზიის შესასვლელთან მილიციელები იდგნენ და შიგნით მხოლოდ ათი მანეთის გადახდის შემდეგ გიშვებდნენ. თუმნის გადახდა ასეთივე კონსპირაციულ პირობებში ხდებოდა და გადამხდელი უფრო შეშინებული ჩანდა, ვიდრე ამლები.

დედაჩემს ვკითხე, თუ ასეთი საშიშია აქ მოსვლა, მაინც რატომოდის ხალხი-მეთქი და პასუხი ვერ მივიღე. იმ დღის შემდეგ მივხვდი,

In Tbilissi gab es damals nur ein Geschäft, in dem man Geräte aus ausländischer Produktion erwerben konnte. Dieses Etablissement hatte einen merkwürdigen, nichtssagenden, fast kriminell anmutenden Namen, und es war von allen Seiten von einem Gitter umgeben, als würde es belagert. Man hätte nie gedacht, dass sich hinter diesem Eisengitter die ersehnten Träume der Sowjetbürger stapelten. Allein schon um hier eintreten zu können, bedurfte es zweier Voraussetzungen – eines gewissen Maßes an Mut sowie außergewöhnlicher finanzieller Möglichkeiten; denn nicht jeder konnte es sich leisten, hier zu kaufen. Vor dem Eingang standen zwei, drei dicke Frauen, sichtlich angespannt, und ein schwächlicher Mann mit Schnauzer. Sie handelten mit Geld, und genau damit begann meine Verwunderung.

Für einen Neunjährigen war der Handel mit Geld genauso unvorstellbar wie der Ungehorsam gegenüber einem strengen Lehrer. Der Kauf bzw. Verkauf von Geld widersprach *per se* den regulären Gepflogenheiten des Handels.

Meine Mutter redete mit gedämpfter Stimme auf eine der dicken Frauen ein, entnahm dann ihrer Tasche ein Bündel sowjetischer Rubel und steckte es ihr heimlich zu. Alles das hinterließ bei mir den Eindruck, ihre Hände würden ihr nicht gehorchen. Verängstigt schaute sie hin und her, und ich begriff erstmalig, dass das Kaufen eine gefährliche und anstrengende Sache sein kann. Bis zu diesem Zeitpunkt hatte ich es immer mit Spaß und Freude assoziiert; das lange, inspirierende Ausschauen, voll ungeduldiger Vorfreude auf neues Spielzeug, hatte mir immer höchstes Vergnügen bereitet, und es tut dies auch heute noch – ich ertappe mich manchmal dabei, dass ich mehr Freude beim Spielzeugkauf empfinde als mein eigener Sohn.

Mit dem geheimnisvollen Geld ausgerüstet entschieden wir uns, den Laden zu betreten. Obwohl meine Mutter es in der Faust umklammert hielt, verließ mich die Anspannung nicht. An der Tür standen Polizisten, die uns erst im Tausch gegen zehn Rubel einzutreten gestatteten. Ihre Zufriedenstellung erfolgte genauso konspirativ wie bei der dicken Frau. Dabei sahen die Bestechenden ängstlicher aus als die Bestochenen.

Ich fragte meine Mutter, warum die Leute überhaupt hierher kamen, wo es doch so gefährlich war. Eine Antwort bekam ich nicht darauf. Heute

რომ გეშინია მაშინ, როდესაც დანაშაულის გრძნობა გაქვს, როდესაც საკუთარ თავთან კომპრომისზე მიდიხარ. შეშინებული საბჭოთა მოქალაქე, რომელსაც გამჯდარი აქვს დანაშაულის გრძნობა, ფიქრობს, რომ კანონს არღვევს, რომ დღეს გადარჩა და შემდეგ მოსვლაზე აუცილებლად დაიჭერენ და გულახდილად უკვირს, როგორ ვერ ხვდება საბჭოთა მილიცია, რომ აქ, ქალაქის ცენტრში კანონი ირღვევა. მაგრამ ეს შიში ნამდვილად ღირდა იმ სიამოვნებად, რაც მაღაზიაში შესვლისას გეუფლებოდა – რამდენიმე წუთით მოხვდე კაპიტალისტურ ქვეყანაში, სადაც ყველაფერი იშოვება, სადაც ნაცნობობა და “ბლატები” საჭირო არ არის, სადაც თავს ისე გრძნობ, როგორც თევზი წყალში, იმიტომ, რომ ზეპირად იცი რა გჭირდება, სად მიუჩენ ადგილს, რამდენჯერ ჩართავ და გამოიყენებ. ერთი სიტყვით, წინასწარ ტკბები შენაძენით.

“ციცინათელა” პეკინის ბოლოში, გაგარინის მოედნამდე არმისული (ახლანდელი ჟვანიას მოედანი), ჩუმი ანათებდა. მაღაზია განკუთვნილი იყო იმ საბჭოთა მოქალაქეებისათვის, ვინც ლეგალურად ცხოვრობდა საზღვარგარეთ, მათთვის, ვისაც სოციალისტური სამშობლო მოძმე ხალხთა დასახმარებლად მსოფლიოს ექვსივე კონტინენტზე აგზავნიდა.

მათ ხელფასის სახით გაცემული უცხოური ვალუტა უნდა ჩაებარებინათ და “ჩეკებზე” გადაეცვალათ. “ჩეკები” ერთადერთი ფულის ერთეული იყო, რომელიც საბჭოთა ადამიანის გარდა, თვალთ არავის ენახა და არავინ ცნობდა. ამ ფულის დახარჯვა მხოლოდ სპეციალურ მაღაზიებში შეიძლებოდა.

ფულს ერთი უცნაური თვისებაც ახასიათებდა. მისი არც ყიდვა და, შესაბამისად, არც გაყიდვა შეიძლებოდა. ამის გამო, ფული შავი ბაზრის საკუთრება გახდა და პატიოსან საბჭოთა მოქალაქეს დანაზოგის ურთულესი ეტაპის გავლის შემდეგ, მისი “ჩეკებით” შეცვლაც უნდა მოეხერხებინა; მალულად შესულიყო მაღაზიაში, სადაც ესოდენ სანატრელი და თვალისმომჭრელი ნივთები იყიდებოდა: უზარმაზარი მაცივრები, ტელევიზორები, მაგნიტოფონები, პირის საპარსები, ყავის ელექტრო აპარატები, სალექი რეზინები, ფერადი

weiß ich, man fürchtet sich dann, wenn man das Gefühl hat, etwas Verbotenes zu tun, wenn man sich gegen sein eigenes Gewissen stellt. Der eingeschüchterte sowjetische Bürger, der bei jedem materiellen Bedürfnis, das das Erlaubte überstieg, schon Schuldgefühle verspürte, betrachtete alles das als Verstoß gegen das Gesetz. Er freute sich, heute nicht erwischt worden zu sein, und lebte doch in der stetigen Angst, beim nächsten Mal umso sicherer erwischt zu werden. Er wunderte sich aufrichtig, fast naiv, dass die sowjetische Miliz die allgegenwärtigen Gesetzesverstöße, die in der Stadt am helllichten Tag passierten, nicht bemerkte. Doch der kurze Augenblick der Euphorie, den er beim Eintreten in die fremde Welt des Konsums verspürte, war diese Angst wert: Für einige, wenige Minuten im kapitalistischen Universum zu versinken, wo alles erschwinglich war, wo Beziehungen und Positionen keine Rolle spielten, wo man sich frei fühlen konnte wie ein Vogel, weil man genau wusste, was man brauchte, wo man es hinstellen würde, wie oft man es benutzen würde; kurz, die Möglichkeit, alle Wünsche zu befriedigen – alles das war den Nervenkitzel wert.

„Zizinatela“, Glühwürmchen, so hieß der Laden vor dem Gagarin-Platz, der gedämpft beleuchtet war. Er war für Sowjetbürger gedacht, die legal im Ausland beschäftigt waren. Das waren diejenigen, die aus dem sozialistischen Mutterland in alle sechs Kontinente ausgesandt wurden, um die Weltrevolution vorzubereiten. Ihre dort verdienten Valuten mussten sie abgeben, woraufhin sie sogenannte Checks erhielten. Die Checks waren eine einzigartige Währung, die außer den Sowjetbürgern niemand kannte und daher auch niemand anerkannte. Dieses „Geld“ konnte man nur in speziellen dafür geeigneten Geschäften ausgeben. Es hatte eine sehr merkwürdige Eigenschaft: man konnte es offiziell weder tauschen noch zum Einkaufen benutzen. Deshalb wurden die Checks ein Teil des Schwarzmarktes. Der ehrliche Sowjetbürger musste es nur schaffen, lang genug Geld anzusparen, um es dann unter der Hand in Checks einzulösen. Danach brauchte er sich nur noch in dieses Geschäft zu stehlen, wo er sich das Objekt seiner Begierde aussuchen konnte: riesige Kühlschränke, Staubsauger, Fernseher, Radios, Rasierer, Kaffeemaschinen, Saftpresen, aber auch Kaugummis, Filzstifte, ja sogar farbige, duftende Radiergummis, die die sowjetischen Schüler im Unterricht mit Stolz und Ver-

საშლელები (რომელსაც საბჭოთა ბავშვი გაკვეთილზე სიამოვნებით და სიამაყით ჭამდა), ფლომასტერები, მტვერსასრუტები, ხილის საწურები და უამრავი სხვა დეფიციტური საქონელი. რაც მთავარია, სხვადასხვა ფირმის, ზომის, ფერისა თუ გამოყენების პროდუქციას სამი ჯადოსნური სიტყვა აერთიანებდა. სამი სიტყვა, რომელსაც ტანჯული საბჭოთა მომხმარებელი სიამაყით წაიკითხავდა: **MADE IN JAPAN!**

მაღაზიაში პირველად და უკანასკნელად 1983 წელს მოვხვდით მე და დედაჩემი, ფერადი და სასაცილო ფულის ერთეულით ხელში. შესვლისთანავე სუნით მაგნიტოფონების დახლს მივადექი და დავინახე ის, რამაც მთელი ჩემი ცხოვრება შეცვალა. ეს იყო ჩემი პირველი “ერთი ნახვით შეყვარება”.

ეს იყო პეტერბურგში. ჩვენ ვაჩუქეთ ერთმანეთს პირველი კოცნა. მაგრამ მანამდე იყო ღრმა და სევდიანი მზერა, სითბოთი აღსავსე. თითქოს, დიდი ხანია ერთმანეთს ვიცნობდით და ერთმანეთისათვის ვიყავით დაბადებულნი. თითქოს, ის მხოლოდ იმიტომ გაჩნდა, რომ შემდეგ მე შემხვედროდა. თითქოს, დიდი ხნის შეყვარებულები ვიყავით და ერთმანეთისთვის უამრავი რამ გვქონდა ნათქვამი. ამიტომ, ახლა უსიტყვოდ გავუგეთ ერთმანეთს. მას ეცვა წითელი, წარწერებით გადაჭრელებული კაბა, ოდნავ უგემოვნო, მაგრამ საოცრად მიმზიდველი. მისი სხეული იყო ელვარება მზისა და დარის, როდესაც ცაზე ერთი ღრუბელიც კი არ ჩანს. მე კი... ვიდექი მის წინ დამუნჯებული და ვგრძნობდი, როგორ მიცახცახებდა სხეული, როგორ თრთოდა გული... მას შუბლზე ეწერა სახელი. საოცრად ლამაზი, უცნაური და რაც მთავარია, ჟღერადი: *National Panasonic*.

აქამდე ყველაფერი სწორხაზოვანი და პროგნოზირებადი იყო. Eric Clapton-თან შედარებით, საბჭოთა სიმღერები უსუსური, შებოჭილი, მორიდებული, ფლიდი, არაფრისმთქმელი ზედაპირულობით გამოირჩეოდა. საბჭოთა მუსიკა საბჭოთა ფეხბურთელს გავდა: გოლის გატანას და მსაჯთან შეკამათებას მორიდებული ხელის აქნევით რომ გამოხატავდნენ. ასე იყო მუსიკაც. რაც ტელევიზიით

gnügen verspeisten; und noch viele weitere Dinge, von denen die normalen Sowjetbürger nur träumen konnten. Alle diese nach Form, Farbe, Funktion und Fabrikat unterscheidbaren Waren hatten eines gemeinsam, das sich in drei magischen Wörtern ausdrückte, drei Wörtern, die den Otto Normalverbraucherowitsch der Sowjetunion mit Ehrfurcht erfüllten: MADE IN JAPAN!

So fanden sich meine Mutter und ich damals, im Jahre 1983, zum ersten und letzten Mal zugleich in diesem Geschäft wieder, ausgestattet mit den bunten, an Spielgeld erinnernden Checks. Dem Duft der frisch aus der Fabrik stammenden Geräte nachgehend gelangte ich direkt vor das Regal, in dem sich die Recorder in Reih und Glied stapelten, und ich starrte auf etwas, was mein ganzes Leben verändern sollte. Es war meine einzige „Liebe auf den ersten Blick“.

Es war wie in Schöneberg im Monat Mai: Wir verliebten uns ineinander, und es war eine Liebe, die auf Gegenseitigkeit beruhte. Es schien mir fast so, als wären wir füreinander bestimmt, als wären wir nur dazu erschaffen worden, um uns zu begegnen. Als ob wir uns seit langen kennen und lieben würden, und als ob wir einander schon Tausende Geheimnisse anvertraut hätten, verstanden wir uns auch ohne Worte. Sie trug ein rotes, mit Aufschriften bedecktes Kleid, ein wenig geschmacklos, jedoch auf magische Art und Weise anziehend. Ihr Körper leuchtete vor mir wie ein wolkenloser Himmel im Sommer. Ich stand vor ihr, meiner Sprache beraubt, und spürte, wie ich am ganzen Körper zu zittern anfing und mein Herz immer schneller schlug. Ihr Name stand auf ihrer Stirn, äußerst schön, ungewöhnlich und vor allem klangvoll: *National Panasonic*.

Bis dahin war alles monoton und berechenbar gewesen. Im Vergleich zu Eric Claptons Songs waren die sowjetischen Lieder nichtssagend, eintönig, verschüchtert, ohne Charme, oberflächlich und oft einfach langweilig. Die sowjetische Musik glich dem sowjetischen Fußballspiel: Die Emotionen, die ein Tor oder ein Streit mit dem Schiedsrichter hervorrief, taten die Spieler lethargisch mit einer Handbewegung ab. Alles,

და რადიოთი გადმოიცემოდა, ყველაზე მნიშვნელოვანი და ღირებულის გარეშე იყო გაკეთებული. მაშინ ამას ვერ ვხვდებოდი, ვერ აღვწერდი, მაგრამ შეუცნობლად ვგრძნობდი. არადა, სხვაობა ამერიკულ ბლუზსა და საბჭოთა ესტრადას შორის ერთ პატარა მნიშვნელოვან სიტყვაში გამოიხატებოდა. ეს სიტყვაა – თავისუფლება.

საბჭოთა კავშირში არსებობდა ინსტიტუტი, რომელშიც არავინ სწავლობდა. არ იყო კონკურსი და არც პრესტიჟულობის რაიმე ნიშან-წყალი ეტყობოდა. მოსაწყობად ქრთამს არ იხდიდნენ, სესიებსაც არ აცდენდნენ იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ ამ ინსტიტუტში არც სესიები იყო. არავინ იცოდა, რა იყო სემესტრის ბოლო, შესაბამისად, არც ამ სემესტრის დასაწყისი. გამოცდებისათვის არ ემზადებოდნენ და არც ჩაბარებას ითხოვდნენ, რადგან აქ არც ლექტორები იყვნენ, არც პრორექტორები და არც სტუდენტები. ამ ინსტიტუტს არც შენობა ჰქონდა, არც შეკედლებული ყოფილა ვინმესთან, რადგან, როგორც უკვე მოგახსენეთ, იქ არ სწავლობდნენ და არც ასწავლიდნენ. ეს ინსტიტუტი არც ფურცელზე იყო გადატანილი და არც რუკაზე დატანილი, მაგრამ საბჭოთა მოქალაქის გონებაში მას მყარად ეჭირა მონინავე პოზიციები.

ამ ინსტიტუტის ცნობადობა თვით სახელგანთქმულ MGY-საც (მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტს) კი შეშურდებოდა, რომ არაფერი ვთქვათ ევროპისა და შეერთებული შტატების სასწავლებლებზე. მაშ რა მითიური მოვლენა იყო ეს? რასთან გვექონდა საქმე? თითქოს ხილული არ იყო, მაგრამ ხელით შეეხებოდი, თითქოს უმნიშვნელო იყო, მაგრამ მაინც ყველას აინტერესებდა, თითქოს არაღეგალური იყო, მაგრამ რომ მოგენდომებინა... ჭეშმარიტად, ჭეშმარიტად გეუბნებით თქვენ – ფორტ ბოიარდის უხუცესის შეკითხვას ჰგავს!

თქვენ შეგიძლიათ თავად გასცეთ პასუხი, ან მომდევნო აბზაცში ამოიკითხოთ. არც პრიზი მაქვს და არც წამახალისებელი

was Fernsehen und Radio übertrugen, berührte meine nach Musik lechzende Seele nicht. Ich verstand es damals noch nicht, spürte es aber unbewusst in mir: Der Unterschied zwischen der amerikanischen und sowjetischen Musik ließ sich in ein einziges Wort fassen, das Wort – Freiheit.

Zur sowjetischen Zeit gab es ein Institut, an dem niemand studierte; es gab dort keine Aufnahmeprüfungen, und es hatte auch nichts Prestigeträchtiges an sich. Um an dieses Institut zu kommen, brauchte man auch kein Schmiergeld zu bezahlen. Man schwänzte keine Vorlesungen, weil keine stattfanden. Es gab weder einen Semesterbeginn noch ein Semesterende. Dementsprechend hatte man auch keine Ferien. Man brauchte nicht für Prüfungen zu lernen, und man bekam auch keine Noten. An diesem Institut gab es keine Professoren, keine Dozenten und auch keine Studenten. Es hatte weder ein Gebäude noch einen Standort. Wie schon erwähnt, wurde dort nicht gelehrt und auch nicht gelernt. Dieses Institut war nirgendwo verzeichnet und auch auf keiner Karte abgebildet. Aber im Bewusstsein des sowjetischen Bürgers war es immer gegenwärtig.

Angesichts der Popularität dieses Instituts wäre sogar die berühmte Moskauer Staatsuniversität eifersüchtig geworden, ganz zu schweigen von den führenden europäischen und amerikanischen Universitäten. Was für eine mythische Erscheinung war das nur? Fast könnte man meinen, es wäre unsichtbar gewesen, doch man konnte es anfassen. Es war scheinbar bedeutungslos, doch jeden interessierte es. Scheinbar war es illegal, doch wenn man nur wollte... Betrachtet das als eine Frage des Professors von Fort Boyard!⁴

Ihr könnt euch die Antwort selbst geben oder es im folgenden Absatz nachlesen. Ich habe aber weder einen Preis noch ein Geschenk für euch.